

Genero bortizkeriaren aurkako zikloa

18 urte dira Nazio Batuen Biltzar Orokorrak onartu zuela kolektibo feministaren aldarrikapena, alegia, urteko egutegian egun bat finkatzea, emakumeen aurkako bortizkeria mundu osoan ikustarazi eta errefuxatzeko. Horrekin gobernuak, instituzio publikoek, nazioarteko erakundeek eta gizarte zibilak hausnar eta konpromisoak har zitzatela bilatu nahi zen.

Finkaturiko eguna azaroaren 25a zen, eta emakumeen aurkako Bortizkeria Ezabatzeko Nazioarteko Eguna deitu zitzaion.

Agoizko Udalak, Sarean eta Txinparta Gazte Mugimendurekin batera, hainbait aktibitate antolatutuz sexu bortizkeriaren aurkako zikloa deitukoaren barnean.

Ziklo horren helburuen artean dago emakumeen aurkako bortizkeria salatzea, horren inguruan egiten ari garenaz eta bortizkeria eta eraso matxistak ezabatzeko zer egin genezakeenaren inguruan hausnartzea.

HITZALDIA «¿Zergatik gara matxistak? Nola osatzen den maskulino singularra».

Teresa Iriarte Martínek eta Roberto Hinojosa Afán de Riverak (Acción contra la Trata-ko kideak) lagunduz zuten matxismoarekin lotutako zenbait alderdien inguruan hausnartzen: «Zer da gizonetzkoa izatea?». Gaur egun, gure kulturaren testuinguan duen esanahia ulertzeko gakoak. Hitzaldian zehaztu

zituzten zer ondorio dituen, emakumeentzako zein gizonezkoentzako, "benetako gizontasunaren" kanonei eusteko nahiak. Horretaz gain, gure inguruan entzuten eta bizi ditugun ohiko mitoak bertan behera botatzen saiatu ziren.

PROIEKZIOA ETA EZTABAIDA

Aurten emakumearen inguruko eztabaida pizteko aukeratutako filma «Hamairu arrosak» izan zen. Filma bukatutakoan solasaldi interesgarri bat izan zen Esther Carrizo Carreterorekin (aktorea, clown, adierazpen eta autodefentsa feministako monitorea).

Filmak guda zibiliaren garaian emakumeak izan zuen paperaz zer

pentsatu eman zigun. Halaber, gaur egun gertatzen denarekin parekotasuna ikusteko parada eman zuen: sexu bortizkeria, ahalmentzea, ikuspegi feminista.

MAHAI INGURUA: «Eta zuek... Nola borrokatzen duzue sexu bortizkeriaren aurka?»

Mahai inguruan mugimendu feministako hiru kide egon ziren: Amaia Zufia -Bilgune feminista-, Iratxe Álvarez -sexu bortizkeriaren aurkako plataforma- eta Begoña Laquidain -Noingo oinarrizko eskualdeko Gizarte Zerbitzuko berdintasun teknikaria-.

OROIMEN EKITALDIA: «Agoitzen ez dugu sexu erasorik onartzen».

Azaroaren 25ean, larunbata, Emakumeen aurkako bortizkeria ezabatzeko Nazioarteko Eguna ospatzen dela, omenaldia eskaini zitzaion bortizkeria matxistak eraildako emakume guztiei eta haien seme-alabei.

58 kanpai-jotzek eman zioten hasiera ekitaldiari. Bakoitza eraildako emakume edo seme-alaba bat ordezkatzeko zuten.

58 agoizkoek ordezkatu zituzten gizartearen gaitz horrek eraildako 58 emakumeak. Bakoitzaren izena erandakoan aurreku bat dantzatu zen haien ohorean.

Genero bortizkeriaren aurka antolatutako zikloan herriko hirurehun bat pertsonak parte hartu zuten.

Nafarroako Gurutze Gorriak, errefuxiatuentzako harrera planaren sustatzaileak, laguntza eskatu die Agoizkoei

Pasa den azaroaren 2an Agoizko Udalak udaletxeko Aurelio León Aretoan antolatu zuen Gurutze Gorriak Errefuxiatuei Harrera Egiteko Programaren inguruko solasaldi bat. Hitzaldian egon zen Arangurengo alkatea, zeinek bere haranean bizitako esperientzien berri eman zuen.

Hile bereko 16an, Siriako 18 errefuxiatu ailegatu ziren Agoitzera. Aurretik hiru edo lau urtez egon ziren Liabiako errefuxiatuen zelaietan.

Errefuxiatuak herrira ailegatu zirela eta, Nafarroako Gurutze Gorriak, harrera Planaren sustatzaileak, laguntza eskatu dio Agoizko herriari. Boluntarioak behar dira bultzatuko diren ekintzetarako: eskola laguntza, baliabideetara iristeko, gaztelera ikasteko laguntza eta abar.

Horregatik, Agoizko Udalak inizatiba honetan aktiboki parte hartzeko gonbitea luzatzen dizuegu, eta zuen esku jarri dugu udaleko webgunean laguntza emateko prest dauden boluntarioen baliabideak ahalik eta ego-

kien kudeatzeko eta koordinatzeko informazioa jasotzeko galdetegia. Galdetegia, bete ondoren, helbide honetara bidal daiteke: teresamadorranc@cruzroja.es, martamiranda@cruzroja.es edo, bestela, telefono zenbaki honetara deitzea dago: 678 402 271.

Une honetan hamar dira Planak eskatzen dituen lanean laguntzeko izena eman dutenak. Haien lana koordinatzeko bildu dira dagoeneko, eta aktibitateekin hasiak dira.

Bozeramaileen Mahaia eta Batzordea, Agoitzen

Pasa den azaroaren 27an, Foru Parlamentuko Mahaia eta Batzordeak astelehenean egiten ohi duten bilkura Agoitzen egin zuten. Parlamentu Ibiltaria inizatibak instituzioak jendearengana hurbildu nahi ditu. Agoitzen aurretik Oibar, Olite eta Altsasun, esaterako, egon zen.

Udal korporazioak Ainhoa Aznárez presidentea eta parlamentuko talde guztietako ordezkari harrera egin eta bilkura egin zuten Agoizko Udaletxeko bilkura aretoan. Ondoren, Aurelio León Aretoan, taldeetako bozeramaileek hedabideen aurrean agertu ziren.

Bukatzeko, parlamentuko presidentek eta Agoizko alkateak opariak elkarri eman eta hitz batzuk esan zituzten. Unai Lakok positiboki baloratu zuen herria Parlamentuko bilera bat egiteko aukeratu lekua izana, topaketa hori laburra izan bazen ere, bozeramaileen mahai eta batzordeari herriko kezkak helarazteko aukera izan baitzuen.

Udaletxeko bilkura aretoan aperi-tibo bat eskaini zen, eta horrekin bukaera eman zitzaion programa ofizialari. Herrian zehar bisitaldi bat egitea aurrikusita zegoen, baina Uxue Barkos presidentek parlamentuan egiteko zuen agerpenak bertan behera utzi zituen bisitaldiko planak.

Paco Oyarzunek ordaindu ditu hilerriko hormaren gastua eta herriko bide bat

Berriki, eta Paco Oyarzunek lanak ordaindu dituzenez, zaharberitu ahal izan dira hilerriko horma bat eta bide bat. Construcciones Leachek egin ditu bi obrak.

Hilerrian guztiz zaharberitu da sartzeko atea dagoen horma honako lan hauek eginda: mortero zaharra hormigoizko estalkia kendu dira, harriak garbitu eta birkokatu dira, kareharrizko morteroarekin elkartu dira eta porlanezko 60 cm-ko estaldura berria jarri zaio. Horretaz gain, moztu dira hilerriko hormei kalte egiten zioten hiru zuhaitz lehor, eta beste bi gehiago saneatu dira.

Egindako beste lana honakoa izan da: asfaltoa botatzea Nafarroako Ubidearen 0 tartearen ondoan dauden zenbait lur-zati eta zelaietara ailegatzeko bideari. Bide hori Canasarena da, zeinak obra egiteko baimena eman zuen. Adierazitako lan horretaz gain, ezpondak garbitu eta osatu dira.

Inbertsioa 71.000 eurokoa izan da. Horietatik 18.000 hilerrian egindako lanei dagokie, eta gainerako 53.000ak bideari.

Udalak eskertu nahi dio Paco Oyarzuni izan duen esku-zabaltasuna, izan ere udalak ezin izan zuten egin obra horiek, udaletxeko kutxako eskasia dela eta.

H•aritu, hezkuntzaren aldeko sarea, sortu da

H•aritu izenarekin sortu da Agoitzen hezkuntzaren arloan lan eginen duen sarea. Herriko zenbait entitate eta kolektibo elkartu dira haurrenganako eta nerabeenganako tratu egokiak bultzatzeko, eta horretarako urteko programa osatu dute, herri osora zabalik egonen dena. Ilkasterte osoan zehar garatuko da programa, eta haren barnean egonen dira, besteak beste, tailerrak, mintegiak, hitzaldiak eta abar. Herrikoek horien berri izanen dute etxeko gutunontzietan, udaleko web-orrian edo kartelen bidez.

Taupadak Haur eskolak (52 haur), San Migel Ikastetxe Publiko eta Institutua (Agoizko eta inguruko herrietako 460 ikasle), ikastetxeko eta 0-3 urtekoen zentroko guraso elkarteak, Agoizko Udal eta Euskara Zerbitzua, eta Izaga Gizarte Zerbitzuen mankomunitateak dira programa lideratzen duten entitateak.

Proposamenak alderdi positiboan eragin nahi du beti; eta, gainera, bere helburua da gizarte zabalteaz etorkizuneko belaunaldien hezkuntzaren aldeko formakuntza etengabea beharrezkoa denaren ustea.

'Nola izan ama-aita eta nola hezi', 'Zorriak', 'Ahoko garbitasuna', 'Sexualitate', 'Heziketa emozionala', 'Ciber-bullyng'... horietatik azarotik ekainera bitartean landuko diren gaietako batzuk.

Udal txiki berria, osaturik

Aurten ere Lehen hezkuntzako 6. mailako ikasleek bozkatu eta aukeratu dute Udal Txikia, eta aukeraturakoek herriko haurrak ordezkatzeko dituzte, urte osoan zehar eginen diren ekitaldietan. Atera berri zen Udaltzuztearen estrena zen hemendik aurrera ohikoak izanen diren konpromiso eta zita sortarekin.

Abenduaren erdialdean, Udaletxeko bilkura aretoan, osatu eta ofizialduko da Udaltzuzte Txikia. Bilkuran, Arxel González alkate ohiak aginte-makila emanen dio Ilazki Elizari alkate berriari. Modu berean, zinegotzi zaharrek agintea utziko diete zinegotzi berriei. Udaltzuzte berria bere eginkizunean estreinatuko

da datozen egunotan, Olentzero eta Errege magoei harrera egiten.

Hau da udaltzuzte txiki berria osatzen dutenak:

Alkatea: Ilazki Elizari

Zinegotziak: Aritz Ávila, Ainara Clavería, Alfredo Cueva, Ivan Domingues, Patxi Esain, Alba Gorricho, Naroa Orradre, Iker Payan, Julen Sajardo, Manu Salvatierra, June San Martín

Ordezkoak: Oñate Iribarren, Oskia Larrea, Íñigo Marcos

ERA. Belaunaldi berrien aukera

Nafarroako toki administrazioetako 28 euskara zerbitzuek, Agoitz haien artean, era.eus platarforma digitala sortu dute, euskaraz ikasten ari diren haurren familiei horien ikas-prozesuan laguntzeko baliabideak eskaintzeko. Ikasleek bere adinari egokitutako hizkuntza gaitasun eta ezagupenak eskuratzen dituzte. Hala ere, zenbaitetan euskaraz gizarlean presentzia urria duenez, oso onuragarria da eskolan eskuratutako gaitasunak hortik kanpo lantzea, etxean, eskolaz kanpoko aktibitateetan, esaterako.

Gurasoen zalantzak argitzeko informazioa eskainzen du orriak, eta, gainera, honako baliabide hauek: jolasak, musika, aplikazioak, kantak, hiztegiak, eskualdeko agenda, eskolaz kanpoko akibitateak...

Sartu era.eus-en eta gozatu belaunaldi berrien aukeraz.

Entzuteko ekipoan erosi dira

Red de Teatros de Navarra-Nafarroako Antzoki Sareak batera erosi ditu 23 herrirentzako entzungarritasuna bultzatzeko ekipoak. Agoitz dago ekipoak erosi eta jasoko dituen herrien artean.

Soinua handitzeko ekipoak entzuteko ezintasuna duten pertsonentzako pentsatuta daude, eta baita antzezlanen elkarriketak guztiz ongi ez entzuteagatik antzokitara joaten ez diren pertsona horientzako ere.

Ekipo horiek guztiak batera erosteagatik, posiblea izan da %50 merkeago lortzea. Izan ere, enpresa horni-

tzaileak prezio berezia egin du eta Red de Teatros de Navarra-Nafarroako Antzoki Sareak ere ekarpena egin du, Nafarroako Gobernuarekin duen urte anitzeko hitzarmenari esker.

Agoitzko Udalak uste du erosketa honekin aldaketa tekniko kualitatiboa emanen dela, jarduera eszeniko guztiei dagokienez. Horri esker lortuko dugu oraindik herritar gehiagok disfrutatzea arte eszenikoekin.

Berehala hasiko da zerbitzua eskaintzen.

Juan Antxieta, erretaulak Nafarroan

"Juan Antxieta, erretaulak Nafarroan" izeneko ekimenak piztu duen interesa ikusita, Agoitzko Udalak bigarren zita antolatu zuen, Nafarroako herrietan zehar, eskultore ospetsuak egindako erretaulak bisitatzeko. Ateraldi berria azaroaren 18an egin zen, aurreko egunetan izandako programa berarekin: Kaseda, Tafalla, Añorbe eta Agoitz. Bigarren honetan parte hartu zuten pertsona gehienak Agoitzkoak izan ziren, baina bete zen autobusean zeuden ere Nafarroako beste herri batzuetako jendea, Juan Antxieta artelane-kin gozatzeko aukera galdu nahi ez zutenak.

Argazkia: Alfonso Irigoyen

EL IRATI, S.A. erakusketa, ikusgai Eguesibarren

Agoitzen izandako arrakastaren ondoren, Eguesibarko Udalak lekukoa hartu eta EL IRATI, S.A.-ri buruzko erakusketarentzako leku bat egin zuen beren aktibitateen agendan. Azaro osoan zehar, Zientziaren Astea ospatzen zela, ikusgai egon da Sarrigurengo udaletxeko bilkura aretoan, eta harrera ona izan zuten bertakoen

herritarren artean. Víctor Manuel Egiaren (gaztelaraz) eta Idoia Zabaltzaren (euskaraz) esku egon ziren erakusketako bisitaldi gidatuak. Aurki Nafarroako Artxibategiak hartuko du erakusketa, baina data zehatzak oraindik zehaztu gabe daude.

Azaroako kultur jardueren balantzea

Azaroan zehar Agoizko Udalak zenbait ekitaldi antolatu ditu. Genero indarkeriaren aurka egindako zikloaz gain, Xabier Idoate artista ospetsuaren «GrafoFenia» erakusketa ikusgai izan dugu. Proposamen grafiko interesgarria izan da, zeinetan, zenbait testuren azpian, igartzen ahal izan ditugu abandonatutako gunen industrialen, lan-tegi, eraikin eta zubien irudiak.

Musikak ere bere leku aizan du. XXIII. Abesbatza Zikloaren barnean, esaterako Londoneko Sansara ganbara abesbatzak kontzertua eskaini zuen Kultur Etxean.

Agoizko Gaitariak kalejiran jo zuten hilabeteko lehen larunbatean, ohikoa den pintxo-potearekin bat eginez.

Mugarik Gabeko Ttuntuneroek hamaikagarren topaketa antolatu zuten, eta ehun bat txistularik bildu

zituzten. Aurreko urteetan bezala, goizeko giroa alaitu zuten eskainitako dianekin.

Bilaketak bi kafe-kontzertu antolatu zituzten: Kantua, biolina, biolontxeloa, tronboia eta zeharkako txirula, melodiaz betetzeko gainezka zegoen Kultur Etxeko José Hierro aretoa.

Azaroaren 22an, berriz, Agoizko udal musika eskolak Santa Zezilia eguneko kontzertua eskaini izuen.

Eta arrakasta itzela hilabetean estreinatu diren bi antzezlanekin. Lehen «Chefs» izan zen, gastronomiaren munduari buruzko obra entretengarria; eta, bigarrena, «¿Te vienes al moro?» herriko Irati antzerki taldeak eskainitakoa.

Hilabeteko larunbat goizetan tailerrak antolatu dira Garraldi ludotekan. Eta Arkaitz León Muelak «Un giro en el camino. Relatos de Mirthad III» liburua aurkeztu zuen.

Omenaldia, Nafarroako gastronomia arloko bederatzi damari

Reyno Gourmetek, Nafarroako nekazal-elikagaien jatorrizko bermea duten produktuak sustatzen dituen markak, 10. urteurrena ospatu zuen. Horren kariatara, omenaldi xume bat egin zien Foru Komunitateko bederatzi emakume sukaldariri, eta horien artean Agoizko bat zegoen, Mª Dolores Huerta.

Ekitaldian hitza hartu zuten zenbait pertsonaia esanguratsuk. Isabel Elizalde Landa Garapen, Ingurune eta Toki Administrazioako kontseilariak azpimarra jarri zuen emakume horien alderdi enpresarial eta sustatzailean, eta gogorazari zuen haien lurraldeko enbaxadoreak izan direla hainbat hamarkadatan zehar.

Ondoren, Koldo Roderok hitza hartu eta omenduta-

koekin bizitako momentuen eta gertakariak ekarri nahi izan zuen.

Bukatzeko, Joseba Asiron Iruñeko alkateak mintzaldi hurbil eta kuttuna eman zuen, emakumeek zuzentzen zituzten jatetxeetan bizitako uneak birgogoratzen.

Nafarroako Gastronomia arloko Damak dira, bakoitza bakarra eta errepika-ezina. Hauexek dira: Juana Mari, Manoli eta Julia Hartza, «Hartza» jatetxeak; Resurrección Armendáriz, «Rodero» jatetxeak; Atxen Jiménez, «Tubal» jatetxeak; Raquel eta Mari Carmen Elizari, «Josetxo» jatetxeak; Mª Dolores Huerta, «Beti Jai» jatetxeak; eta Felisa Goñi, «Ventas de Ultzama» jatetxeak.

